

ASOCIJACIJA ZA DEMOKRATSKI PROSPERITET - Zid

**GODIŠNJI
NARATIVNI IZVJEŠTAJ 2017**

SADRŽAJ

ASOCIJACIJA ZA DEMOKRATSKI PROSPERITET – Zid

II UVOD	3
A. Odbor direktora	3
B. Misija ADP – Zid	4
C. Djelatnost	4
III PREGLED RADA ORGANIZACIJE U 2017	5
IV PREGLED RADA ORGANIZACIJE PO REALIZOVANIM PROJEKTIMA	6

ASOCIJACIJA ZA DEMOKRATSKI PROSPERITET – Zid

ADP – Zid je započela svoj rad 1996. godine kao studentska organizacija zainteresovana za rješavanje problema studenata na Univerzitetu Crne Gore. Od tada organizacija se postepeno razvijala izgrađujući sopstveni standard kvaliteta. Danas, kao jedna od najsnažnijih organizacija civilnog društva u Crnoj Gori, razvili smo programe okrenute unapređenju kvaliteta života, razvoju i društvenoj odgovornosti svih aktera u zajednici. Svi programi koje realizujemo zasnovani su na principima nediskriminacije, doživotnog učenja i jednakih šansi za sve, kao i na vrijednostima koje afirmiše organizacija kao što su participativnost, inovativnost, kreativnost, solidarnost i aktivizam građana.

Dugih 21. godina rada je za nama, izgradili smo tim koji vjeruje da je socijalna pravda, za koju se svi zalažemo, jednako pravo svih nas građana Crne Gore.

ADP-Zid ima sertifikat • ISO 9000:2015, Sistemi menadžmenta kvalitetom.

II UVOD

Asocijacija za demokratski prosperitet – Zid (u daljem tekstu: ADP – Zid) je organizacija civilnog društva osnovana 17.12.1996.g. sa sjedištem u Podgorici, Crna Gora.

ADP – Zid ima Skupštinu i nezavisni Odbor direktora koji su upravljačka tijela organizacije. Izvršna tijela organizacije su Izvršni direktor i Programski odbor. Skupštinu čine svi članovi ADP – Zid. Nezavisni odbor direktora je nezavisni organ Asocijacije sastavljen od uglednih predstavnika zajednice, zainteresovanih za rad ADP – Zid, koji prati i ocjenjuje rad Asocijacije. Članstvo u Odboru je na volonterskoj osnovi. Izvršni direktor je lice ovlašćeno za zastupanje Asocijacije i u potpunosti je odgovoran za rad, realizaciju programa i funkcionisanje Asocijacije. Izvršni direktor se odlukom Skupštine radno angažuje po ugovoru o radu na neodređeno vrijeme. Programski odbor je izvršno tijelo formirano u funkciji realizacije ciljeva ADP-Zid. Programski odbor je direktno podređen izvršnom direktoru i u potpunosti mu odgovara za svoj rad. Rad Programskog odbora koordiniše program menadžer. Sastanke Programskog odbora saziva i vodi program menadžer. Sastanci se održavaju po potrebi, a najmanje jednom mjesečno. Program menadžera i članove Programskog odbora predlaže izvršni direktor, a bira se uglavnom iz redova stalno angažovanog osoblja ADP-Zid. Broj zaposlenih u organizaciji zavisi od mogućnosti podrške programa i kreće se između 6 i 10. Veliki broj volontera u organizaciji aktivno učestvuje u projektnim aktivnostima organizacije, a vrlo često i sami iniciraju neke od njih.

A. Odbor direktora

ADP – Zid ima nezavisni Odbor direktora koji je formiran u septembru 20012.g.

Ime i prezime	Mjesto	Profesija	E-mail
Igor Milošević	Podgorica	Program developer	igormiloseviczid@gmail.com
Olivera Komar	Podgorica	Profesorica na fakultetu Političkih nauka, UCG	olivera@defacto.me
Milan Radovanović	Beograd	Psihoterapeut	milan@entera.co.rs
Slaven Radunović	Podgorica	Poslanik	slaven@t-com.me
Bernard Dreano	Paris	Predsjednik hCa mreže	dreano@globenet.org

B. Misija ADP – Zid

ADP-Zid je osnovan da podstiče i jača ličnu odgovornost i aktivnu participaciju mladih, organizacija i ostalih aktera u društvu kreiranjem i primjenom politika kroz društveno odgovorne programe i razvoj servisa koji doprinose obnovi i razvoju socijalnog kapitala u zajednici i unaprijeđenju kvaliteta života građana i onih koji su u riziku od socijalnog isključenja.

C. Oblasti djelovanja

U skladu sa sopstvenom misijom i novoizrađenim strateškim planom, organizacija radi i razvija svoju djelatnost u okviru 4 programa:

- Program socijalnih politika i zagovaranja
- Program pozitivnih društvenih promjena u zajednici
- Inicijative građana i mladih u zajednici
- Psihosocijalni programi

Osnovne djelatnosti Asocijacije:

- Nacionalni volonterski servis;
- Resursni centar za razvoj programa i servisa u lokalnoj zajednici;
- upravljanje radom centara u zajednici;
- socijalno preduzetništvo i razvoj programa za povećanje zapošljivosti i zapošljavanje mladih
- socijalno uključivanje različitih ciljnih grupa u potrebi;
- informativno-izdavačka djelatnost;
- priprema analiza i izvještaja o provođenju politika i predlaganje adekvatnih strateških i zakonskih akata u oblastima povezanim sa misijom i ciljevima organizacije;
- organizacija javnih programa, kampanja, kulturno-zabavnih manifestacija i svih javnih nastupa koji su u svrhu ispunjenju ciljeva Asocijacije;
- edukacija građana, nastavnog osoblja, organizacija i predstavnika javnih institucija i kompanija;
- pružanje pomoći i davanje materijalne i druge podrške drugim NVO;
- javno zastupanje građana;
- rad i saradnja sa svim sektorima društva u cilju razvoja lokalne zajednice;
- pomoć lokalnim institucijama i upravama u njihovom funkcionisanju i razvoju;
- učešće u međunarodnim inicijativama u cilju podrške procesima evropskih integracija i razvoja građanskog društva;
- pružanje usluga građanima u oblasti stanovanja, psiho-socijalne podrške, humanitarne pomoći, ekonomskog i održivog razvoja zajednice, socijalne potrebe i tretmana zavisnika;
- Primarna, sekundarna i tercijalna prevencija nehemijskih zavisnosti.

III PREGLED RADA ORGANIZACIJE PO PROGRAMIMA U 2017.

U 2017. godini ADP-Zid je realizovao niz strateških projekata, koji bi trebali da u narednom roku obezbijede rast, održivost i kvalitetno funkcionisanje programa. Na taj način postavljeni su temelji za rješavanje kritičnih pitanja postavljenih u strateškom planu i maksimiziranju uticaja programa organizacije na sve društvene aktere.

Inicijative građana i mladih u zajednici – Tokom ove godine realizovano je niz aktivnosti koje doprinose poboljšanju položaja i statusa mladih. Ova komponenta podrazumijeva rješavanje više pitanja, kao što su socijalna inkluzija mladih, obrazovanje, participacija. U ovom domenu radilo se na jačanju kapaciteta i mogućnosti mladih za učešće u razvoju zajednice kroz dobrovoljni aktivizam. Akcenat je bio na osnaživanju mladih da kroz aktivni angažman u lokalnoj zajednici postanu pokretači društvenih promjena u stvaranju boljeg, sveobuhvatnog i solidarnog društva. Pored toga, veliki broj mladih iz CG je učestvovao na različitim obukama u regionu i EU i na taj način smo doprinijeli mobilnosti mladih i njihovom osnaživanju da postanu aktivni članovi društva.

Program socijalnih politika i zagovaranja - Tokom 2017. godine urađen je Zakon o radnoj praksi, Nacionalni izvještaj o mjerama aktivne politike zapošljavanja u Crnoj Gori, realizovani su sastanci sa predstavnicima relevantnih institucija u cilju zagovaranja Zakona o obavljanju radne prakse i primjenu socijalnih inovacija u zapošljavanju; testirane su 2 socijalne inovacije; organizovan je prvi Upbeat Forum socijalnih inovacija.

Program pozitivnih društvenih promjena u zajednici – Ova godina je donijela jasno profilisanje ADP-Zida na polju rada vezanog za društvenu odgovornost preduzeća. Organizacija sebe želi profilisati kao NGO brokera koji društvenu odgovornost preduzeća prilagođava trenutnim potrebama zajednice u kojoj kompanija stvara profil. Na taj način se želi plasirati novi pristup u kreiranju društveno-odgovornih planova kompanija što obezbjeđuje njihovu veću vidljivost u zajednici, a istovremeno podržava funkcionisanje potrebnih servisa u skladu sa imidžom kompanije. Uspostavljena su i partnerstva sa kompanijama koje će predstavljati pilot fazu primjene ovog drugačijeg modela društveno-odgovornog poslovanja.

Psihosocijalni programi – Tokom godine radilo se na razvijanju preventivnog programa zavisnosti od kockanja za mlade, koje je obuhvatilo mlade, roditelje i nastavno osoblje. Pored toga razvijen je servis za karijerno informisanje i savjetovanje.

Članstvo u međunarodnim i nacionalnim mrežama:

- YouSee!
- Platforma za socijalne inovacije u zapošljavanju mladih
- hCA network
- Omladinska mreža jugoistočne Evrope – SEEYN
- YeU
- Alliance
- SCI
- IAVE
- Net-AGE
- UNITED
- IRIS network – mreža servisnih organizacija u Crnoj Gori

- Mreža za društvenu odgovornost
- Otvorena platforma

Kritična pitanja

ADP-Zid u novom strateškom planu navodi niz kritičnih pitanja na kojima treba u kontinuitetu raditi kako bi se uskladili kapaciteti organizacije sa razvojem postojećih i novih programa, maksimizirao uticaj programa organizacije na društvo i povećao nivo održivosti, moglo doprinijeti stvaranju podržavajućeg okruženja za djelovanje i rad organizacije. U cilju rješavanja ovog pitanja, projekat „Jačanje kapaciteta i mogućnosti mladih za učešće u razvoju zajednice kroz dobrovoljni aktivizam“ predstavlja jedan veoma bitan strateški projekat koji će uspostaviti osnove za rješavanje pitanja kao što su jačanje kapaciteta ADP-Zida da kao resursni volonterski servis u CG pruža usluge na kvalitetan način. Pored toga stvoriće se kontinuitet u pružanju usluga, održivost OCD servisa, maksimiziraće se uticaj rada servisa na razvoj zajednice, uvezivati ključni akteri i stvoriće se novi modeli saradnje među njima, a sa druge strane aktiviraće se građani da više participiraju u životu i razvoju sopstvene zajednice. Ovaj projekat daje i kvalitetnu bazu za povećanje vidljivosti rada organizacije i njeno pozicioniranje u društvu. „Regionalna platforma organizacija civilnog društva za zagovaranje socijalnih inovacija u oblasti zapošljavanja mladih koji su u riziku od socijalnog isključenja“, projekat koji ima za cilj unapređenje zapošljivosti mladih, ne samo u Crnoj Gori već i u zemljama Zapadnog Balkana i u Turskoj, kreiranjem kvalitetnih prijedloga i usvajanjem primjera dobre prakse. Ovaj projekat koji se sprovodi treću godinu za redom daje kvalitetnu bazu za povećanje vidljivosti rada organizacije na regionalnom i internacionalnom nivou. Pitanja na kojima i dalje treba raditi, jesu uspostavljanje efikasnijeg sistema komunikacije sa Odborom direktora.

Donatori u 2017. godini su bili: Ministarstvo finansija - Konkurs za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću za 2017. godinu, Ministarstvo sporta - Konkurs za finansiranje i sufinansiranje projekata za mlade u 2017. godini, Evropska komisija, SALTO Resursni centar.

IV PREGLED RADA ORGANIZACIJE PO REALIZOVANIM PROJEKTIMA

Projekat br.1

Regionalna platforma organizacija civilnog društva za zagovaranje socijalnih inovacija u oblasti zapošljavanja mladih koji su u riziku od socijalnog isključenja

Donator

Evropska komisija

ADP- Zid od januara 2015. godine sprovodi regionalni projekat „Regionalnu platformu organizacija civilnog društva koje se zalažu za socijalne inovacije u oblasti zapošljavanja mladih koji su u riziku od socijalne isključenosti“, u saradnji sa organizacijama civilnog društva iz Srbije, Bosne i Hercegovina, Makedonije, Kosova, Albanije i Turske, a kroz koji je i formirana YouSee! platforma. Projekat ima za cilj da doprinese kreiranju javnih politika koje garantuju veću socijalnu i ekonomsku sigurnost i uključivanje mladih u društvu. Tokom prve dvije godine implementacije projekta, prikupljene su ideje, resursi i efikasna rješenja koja su primijenjena i pripremljena kao preporuka politika tokom 2017. godine. Rezultati koji su realizovani tokom 2017. godine su: urađen je Zakon o obavljanju radne prakse; urađeno 7 Nacionalnih izvještaja o mjerama aktivne politike zapošljavanja u zemljama Zapadnog Balkana i Turske; realizovani su sastanci sa predstavnicima relevantnih institucija u cilju zagovaranja Zakona o obavljanju radne prakse i primjenu socijalnih

inovacija u zapošljavanju; testirane su 2 socijalne inovacije; organizovan je prvi Upbeat Forum socijalnih inovacija.

Projekat br.2

Otvorene granice za avanture i nove mogućnosti putovanja

Donator

Evropska komisija

Projekat je počeo sa realizacijom 2016. godine u Crnoj Gori i Hrvatskoj, u okviru IPA programa prekogranične saradnje Crne Gore i Hrvatske i trajao je 18 mjeseci. Cilj samog projekta je povećanje razumijevanja građana i edukacije mladih o mogućnostima koje se nude kroz volonterske servise i aktivni angažman u lokalnoj zajednici, doprinos promociji turističkog potencijala Crne Gore i novog turističkog proizvoda koji doprinosi razvoju zajednice. Pored toga, projekat je imao za cilj razvijanje volonterskih projekata kao inovativnog i prepoznatljivog turističkog proizvoda u turističkim mjestima; predstavljanje nove ponude u oblasti turizma; povećanje saradnje između javnog, privatnog i neprofitnog sektora i jačanje prekogranične saradnje sa Hrvatskom.

Ciljne grupe koje su se uključile o ovaj projekat su civilni sektor i mladi u civilnom sektoru, zaposleni u turističkoj industriji, lokalne uprave i neprofitne organizacije.

Projekat br.3

Jačanje kapaciteta i mogućnosti mladih za učešće u razvoju zajednice kroz dobrovoljni aktivizam

Donator

Ministarstvo finansija – Konkurs za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću

Glavni cilj projekta je bio osnaživanje mladih da kroz aktivni angažman u lokalnoj zajednici postanu pokretači društvenih promjena u stvaranju boljeg, sveobuhvatnog i solidarnog društva. Ovaj projekat je takođe pružio mogućnost za razvoj kapaciteta mladih, sticanje ključnih kompetenca i znanja kroz neformalne volonterske programe i vaninstitucionalno obrazovanje, podizanje svijesti i edukaciju o prednostima volonterizma i aktivizma mladih u cilju rješavanja problema zajednice, kao i unaprijeđenje kapaciteta organizacija za sprovođenje organizovanog uključivanja volontera.

Ciljna grupa koja je učestvovala na projektu su bili mladi od 15 do 30 godina, nastavno osoblje iz srednjih stručnih škola i gimnazija koji su kroz uključivanje svojih đaka i njihovu obuku realizovati dio programa obaveznog izbornog sadržaja; kompanije i institucije kao saradnici pri realizaciji volonterskih akcija u cilju što bolje vidljivosti i rezultata volonterskog rada; lokalno stanovništvo u cilju unapređenja ambijenta za razvoj volonterizma, promjenu imidža volontiranja i aktivno učešće građana u rješavanju problema u lokalnim zajednicama.

Projekat će trajati i tokom 2018. godine kada je planirana realizacija najveće građanske akcije „Let's do it Montenegro“.

Projekat br.4*Angažuj se!***Donator**

Ministarstvo sporta

Projekat „Angažuj se“ realizovao se u cilju sprovođenja karijernog savjetovanja mladih za ostvarenje potencijala u području razvoja karijere i postizanje veće zapošljivosti. Takođe, radi unapređenja informisanosti, povećanja fleksibilnosti, smanjenja dužine tranzicije iz obrazovanja na tržište rada pristupilo se razvoju online platforme karijernog savjetovanja i "Karijernog telefona" radi uspostavljanja integrisanog i holističkog sistema podrške mladima za tranziciju iz sistema obrazovanja ka dostojanstvenom zaposlenju i podizanju svijesti i odgovornosti za personalni razvoj i uspješnije pozicioniranje na tržištu rada. Ciljna grupa ovog projekta su bili mladi od 15 do 30 godina, socijalni partneri i svi relevantni akteri u zajednici, koji se ujedno i bave realizacijom aktivnosti predviđenih Akcionim planom za 2017. (Strategija za mlade 2017-2021) u cilju ostvarivanja ekonomske i socijalne sigurnosti mladih kroz olakšan pristup tržištu rada i sticanje zapošljenja, kao i lokalno stanovništvo u cilju unapređenja ambijenta i osnaživanja mladih da preuzmu aktivnu ulogu i učestvuju u procesu upravljanja karijerom, rješavanju nedoumica u oblasti zapošljavanja koja se tiču upravo njih. Tokom realizacije projekta ostvareni su sledeći rezultati: pokrenuta je web stranica: <http://angazujse.info/>; facebook stranica: <https://www.facebook.com/Mladi-Na-Strucnom-Osposobljavanju-Radi-Se-O-Tebi-609639899065468/>; 8 vršnjačkih savjetnika je prošlo edukaciju – trodnevni trening za rad na telefonskoj liniji „Karijerni telefon“ i jednodnevnu radionicu za izradu karijernog plana i informisanje o karijernom vođenju i savjetovanju; otvorena je telefonska linija „Karijerni telefon“ svakog utorka i petka u periodu od 12:30 – 16:30h. Pozivom na broj 064 210 848 svi zainteresovani su mogli dobiti savjet, potrebne informacije od vršnjačkih savjetnika i tima zaposlenih; realizovana su tri promotivna događaja u sve tri crnogorske regije – Rožaje, Nikšić, Budva na kojima je prisustvovalo preko 100 učesnika; realizovane su četiri radionice u Rožajama, Budvi, Nikšiću i Podgorici na kojima je učestvovalo 80 učesnika; realizovana je Regionalna konferencija „Karijerno vođenje i savjetovanje u Crnoj Gori i regionu“ na kojoj su govorili predstavnici Ministarstva Sporta, Ministarstva Prosvjete, Centra za stručno obrazovanje, praktičari iz Srbije (BOŠ Karijerni centar) i Makedonije (CEFE), predstavnici i vršnjački savjetnik ADP-Zid-a i uspostavljena saradnja sa zainteresovanim stranama – institucijama i organizacijama civilnog sektora radi unapređenja karijerne orijentacije u Crnoj Gori.

Projekat br.5*Razvijanje preventivnog programa zavisnosti od kockanja za mlade***Donator**

Ministarstvo finansija – Konkurs za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću

Cilj ovog projekta je kreiranje sigurnog i podržavajućeg okruženja za mlade, koji su prepoznati kao grupa koja je u riziku od nastanka problema sa kockanjem, s' obzirom na to da im je on-line klađenje sve više dostupno, kao i to da veliki dio slobodnog vremena provode u sportskim kladionicama i kafićima, popunjavajući tikete. Rezultati koji su ostvareni tokom projekta su: organizacija okruglog stola na temu: "Mladi i kockanje u Crnoj Gori i regionu" na kojem je preko 35 predstavnika državnih institucija i OCD, psihologa, pedagoga, socijalnih radnika informisano o problemu patološkog kockanja i radu savjetovališta, razvijen je program za nastavnike srednjih škola sa sjevera i juga Crne Gore, tokom trodnevnog treninga 10 nastavnika obučeno je za rad na prevenciji patološkog kockanja sa srednjoškolicima, kroz organizaciju dvodnevnog treninga za vršnjačke edukatore o problemu kockanja, 18 mladih ljudi osposobljeno je za rad na prevenciji zavisnosti od kockanja, organizovana su dva okrugla stola za nastavnike i roditelje u Rožajama i na Cetinju, na kojima je 80 roditelja i nastavnika edukovano o tipovima kockanja, faktorima koji

utiču na nastanak istog i posledicama do kojih dolazi kada se pređe granica zabave, realizovano je 8 radionica u Danilogradu, Bijelom Polju, Plavu, Baru, Cetinju i Beranama, tokom kojih je edukovano 224 mladih ljudi o patološkom kockanju.

Projekat br.6

Kontakt tačka za Erasmus+ program u zemljama Zapadnog Balkana

Donator

Salto South East Europe Resource Centre

Projekat ima za cilj pružanje podrške organizacijama za realizaciju projekata u oblasti mladih u okviru Erasmus+ programa, zatim pružanje podrške mladima da uzmu učešće u programu i aktivnostima u okviru programa. Tokom 2017. godine realizovani su brojni događaji i info sesije za različite ciljne grupe u cilju motivisanja svih različitih aktera u zajednici za učešće u programu, organizovane su obuke za jačanje kapaciteta organizacija, umrežavanje i jačanje saradnje Kontakt tačaka u regionu Zapadnog Balkana u cilju promovisanja programa, njegovih mogućnosti i benefita.

Projekat br.6

Promovisanje mjera aktivne politike zapošljavanja za mlade u riziku od socijalne isključenosti

Donator

Evropska komisija

Projekat ima za cilj jačanje kapaciteta omladinskih radnika, koji rade sa mladima koji su u riziku od socijalnog isključenja, da ih osnaže i pruže podršku u procesu inkluzije u društvu i povećanju zapošljivosti. Projekat se realizuje u okviru Erasmus+ programa, KA2 Izgradnja kapaciteta u oblasti rada sa mladima - Omladinski prozor za Zapadni Balkan. Takođe, projekat ima za cilj uspostavljanje saradnje između OCD i relevantnih aktera koji se bave zapošljavanjem u cilju prilagođavanja mjera aktivne politike zapošljavanja i kreiranju novih kojima bi se postigla veća zapošljivost ove ciljne grupe.

Projekat je počeo sa realizacijom krajem 2017, a njegova realizacija se nastavlja tokom 2018. i 2019.